

4t ESO – Llengua catalana i literatura

4.41 Repassa les normes bàsiques i corregeix les respostes de la prova anterior.

Normes ortogràfiques de la essa sonora [z] i la essa sorda [s]

1. La **essa sonora** es representa amb les lletres **s** o **z**.

• S'escriu **z**:

- a) A principi de paraula: **zebra, zel, zero, zeta, zona...**
- b) Entre consonant i vocal: **analitzar, esmorzar, magatzem, senzill, setze...**
- c) En casos excepcionals, entre vocals: **amazona, ozó, trapezi...**

• S'escriu **s**:

- a) Entre vocals: **anàlisi, causar, crisi, cosa, explosió, lesió, posar, pesar...**
- b) Darrere consonant, en els compostos de **-dins-**, **-fons-** i **-trans-**: **endinsar, enfonsar, transatlàntic...**

2. La **essa sorda** es representa amb les lletres **s**, **ss**, **c** o **ç**.

• S'escriu **s**:

- a) A principi de paraula: **sabata, sabó, Sardenya, síndria, sospita, suc...**
- b) A fi de paraula: **arròs, bus, cabàs, canyís, esbós, gos, tros, vernís...**
- c) Entre consonant i vocal: **absent, capsa, cansar, persona, potser, premsa...**
- d) Entre vocal i consonant: **estar, estrany, escenari, mascle, pastura...**

• S'escriu **ss** entre vocals: **disfressa, passar, passadís, missatger, tossut...**

• S'escriu **c**:

- a) A principi de paraula, només davant **e**, **i**: **ceba, cendrer, cinema, cirera...**
- b) Després de consonant, només davant **e**, **i**: **vèncer, sencer, endoleir...**
- c) Entre vocals, només davant **e**, **i**: **acer, glacera, fàcilment, felicitat...**

• S'escriu **ç**:

- a) Entre vocals i entre consonant i vocal, només davant **a**, **o**, **u**: **adreça, feliços, forçut...**
- b) A final de paraula: **estruç, capaç, feliç, dolç, esquinq, comerç, veloç...**

Observació sobre la essa sorda

La essa sorda darrere de les formes prefixades, generalment no s'escriu mai **ss**, tot i que vagi entre vocals i la pronúncia sigui sorda. Per exemple: **asimetria, autoservei, decasíl·lab, ecosistema, fotosíntesi, semisec, sobresortir, sotasignant, etc.**